VASILE MAIEREAN - Războiul mondial clandestin fără de sfârşit al spionajului.

(din Revista LUMEA, nr.3/2013)

NCIS

National Criminal Intelligence Service

MOTTO:
Pe frontul de vest nimic nou.
Erich Maria Remarque

Evoluții recente pe frontul războiului (mereu) cald al spionajului. Strategii rafinate și finaluri tragice.

Confruntarea, care a durat peste patru ani, între marile puteri pe frontul de vest al Europei, în Primul Război Mondial, s-a concretizat printr-o bătălie îndelungată în tranşee. Datorită lipsei unor câștiguri teritoriale spectaculoase rapide, această evoluție lentă a evenimentelor lăsa contemporanilor neimplicaţi direct în conflagrație impresia de monotonie. Scriitorul german Erich Maria Remarque, în romanul *Pe frontul de vest nimic nou* (*Im Westen nichts Neues*), sesizând existența acestei percepții anormale, a reușit în mod genial să prezinte cumplita față a realității. De fapt, neremarcați de comunicatele militare anoste, milioane de oameni mureau de ambele părţi. Numărul victimelor, numai în rândul forțelor de pe uscat, a fost mai mare de 37 de milioane. Sfârșitul era adus de puşti, mitraliere, grenade, obuze, precum și de cele mai noi invenții: tancurile şi gazele toxice. Arsenalul sinistru al morții îi găsea pe soldați oriunde ar fi fost și orice ar fi făcut: în tranşee, în pădure, în buncăre. Până şi morţii de-abia îngropaţi erau răscoliţi de obuze.

Cele câteva cazuri de spionaj deconspirate recent în spațiul public, precum cel al cuplului Andreas și Heidrun Anschlag, în Germania (septembrie 2012), reexaminarea în instanță a procesului lui Igor Sutiaghin, în Federația Rusă (septembrie 2012), al rețelei având-l ca șef pe Alexander Fishenko, în SUA

(octombrie 2012) și al lui Aurel Frăţilă, în România (ianuarie 2013), demonstrează că pe frontul spionajului, și în acest al doilea deceniu al secolului XXI, se dă o luptă violentă și nemiloasă, în ciuda aparentei armonii create de căderea Cortinei de Fier. Tranșeele războiului fără de sfârșit ale spionilor furnizează în mod sistematic „cadavre", printre care, după cum veți vedea în acest eseu, bântuie tot mai mult "onorabile fantome".

Capitala spionajului mondial este în prezent Bruxelles-ul, unde se află sediile Uniunii Europene și ale NATO. La 17.09.2012, însuși șeful Serviciului de Securitate al Belgiei, Alain Winants, într-un interviu acordat pe internet site-ului *EUobserver*, declara că „Bruxelles-ul a devenit un veritabil *place to be* (*loc de a fi*) pentru spionii din întreaga lume, fiind centrul de operațiune a sute (!) de ofițeri de informații străini și agenți ai unor companii private."

În privința mijloacelor și metodelor specifice folosite, rezultă că tehnicile clasice ale activităților clandestine specifice domeniului, precum căsuțele poștale impersonale (CPI) și transmiterea mesajelor pe unde radio scurte, sunt încă utilizate pe scară largă, acestora adăugându-li-se uneori și o serie de subtile elemente ale tehnologiei moderne.

Astfel, stațiile radio pe unde scurte nu mai transmit mesaje citite de vocea umană, ci operează cu sisteme digitale, iar unele căsuțe poștale funcționează cu emițătoare electronice fără fir, ascunse într-o piatră disimulată (bordură, cărămidă etc.), înlocuind vechile ascunzători conținând mici containere.

La toate acestea se adaugă folosirea sateliților, a internetului și a unor sisteme de cifrare bazate pe algoritmi construiți inclusiv conform legilor mecanicii cuantice.

În 15.01.2013, la Tribunalul Regional Superior (Oberlandesgerichts) din Stuttgart, a început procesul a doi soți acuzați de spionaj în favoarea Uniunii Sovietice/Federației Ruse. De peste două decenii, Andreas Anschlag, de 53 de ani, și soția sa, Heidrun, de 48 de ani, spionau pentru Primul Directorat al KGB-ului sovietic și apoi pentru succesorul acestuia - Serviciul de Informații Externe al Rusiei (SVR).

Căderea lor s-a datorat colonelului Alexander Poteev, fost adjunct al șefului Diviziei din SUA a Direcției "S" ("ilegali" și "fantome") în cadrul SVR, recrutat de CIA din 1999. Acest trădător (pentru ruși), erou (pentru americani), a facilitat, în 2010, și arestarea de către FBI a unei rețele formată din 10 spioni „fantomă" ruși, printre care și mult mediatizata Anna Chapman (etichetată în mass-media americană, pentru părul ei roșu, "the red under the bed"[1]). Aceasta,

după întoarcerea în Rusia în urma unui schimb de spioni, a devenit topmodel internațional și celebritate TV (are un show săptămânal intitulat *Secretele Mondiale*).

Anna Chapman/topmodel/

La sfârșitul lunii septembrie 2012, procurorul general al Germaniei a făcut o declarație în legătură cu acuzarea cuplului de spioni Andreas și Heidrun Anschlag, arestat în octombrie 2011, de strângerea și trimiterea către SVR a mii de informații secrete despre strategia politică și militară a Uniunii Europene și NATO. Totodată, sunt învinuiți de a fi recrutat și coordonat un număr de informatori care le-au furnizat documente confidențiale. Pentru această activitate, potrivit procurorilor, soții Anschlag ar fi primit din partea SVR o remunerație de cca. 100.000 € în fiecare an.

Printre acuzații se găsește și faptul că, pentru a-și putea desfășura activitatea de spioni "fantomă", cei doi și-au creat biografii fictive, acesta fiind sigurul lucru pe care l-au recunoscut în cursul anchetei. Au folosit documente contrafăcute, pretinzând că sunt descendenți ai unor austrieci stabiliți în America de Sud. Utilizând pașapoarte austriece false au intrat în Germania Federală, venind din Mexic, în 1988 (Andreas) și 1990 (Heidrun).

Magistrații Curții din Stuttgart, care au început procesul în care cei doi sunt implicați, nu cunosc nici până acum adevărata lor identitate. Ședințele de judecată se desfășoară cu ușile închise, motiv pentru care, conform legislației germane, presa care publică fotografii cu ei în sala de judecată este obligată să le blureze pentru a nu putea fi distinse fizionomiile inculpaților. Păstrâdu-ne umorul, observăm că soții Anschlag (atac-ger.) nu vor avea nicio șansă, ca după proces, să aibă și ei o carieră de succes ca topmodele. Nemții, tot nemți! La americani, la ce să te aștepți?

Andreas și Heidrun Anschlag
/în prima sedință de judecată la Stuttgart/

După ce au intrat în Germania, soții Anschlag s-au stabilit inițial la Aachen, la granița cu Belgia, ulterior mutându-se la Meckenheim, lângă Berlin. Ultimul lor domiciliu a fost orașul Marburg, districtul Michelbach.

Andreas a lucrat la mai multe companii în industria automobilului ca inginer. A condus proiecte pentru DaimlerChrysler, General Motors, BMW și Volkswagen, în Republica Cehă, Spania, Statele Unite ale Americii, Portugalia, Mexic și Brazilia. Heidrun nu s-a angajat nicăieri, ocupându-se în principal de creșterea fiicei. Aceasta din urmă, studentă la medicină în momentul arestării părinților ei, nu a cunoscut nimic din activitatea lor clandestină.

În decursul anilor au reușit să recruteze un număr nedeterminat, până în prezent, de informatori, unii fiind probabil doar primiți în legătură pentru a le fi asigurate comunicările cu Centrala SVR.

Cea mai importantă sursă de informaţii a lor, depistată de contraspionaj, a fost diplomatul olandez Raymond Poeteray. Acesta, arestat în iunie2012, se apreciază că le-ar fi predat soților Anschlag peste 500 de informații clasificate referitoare la armata germană, NATO și Uniunea Europeană, el având, din însărcinarea Ministerului de Externe belgian, și activități la instituțiile internaționale cu sediul la Bruxelles. De obicei, documentele erau plasate o dată pe lună în CPI-uri situate în localități din Belgia, de unde, în cursul unor deplasări pe linia serviciului, erau colectate de Andreas. Pentru activitatea sa în favoarea SVR, diplomatul olandez a primit 72.200 de euro până în momentul arestării.

Diplomatul olandez Raymond Poeteray și soția sa

Rechizitoriul Procuraturii germane prezintă și modul de comunicare al cuplului de spioni cu agenții din legătură, precum și cu centrala serviciului de informații rus. Ei foloseau, în principal, tradiționalele căsuțe poștale impersonale (CPI) pentru a preda și prelua informații de la informatorii lor, cu care mențineau însă și contacte personale. În paralel au menținut contacte sistematice (de două ori pe săptămână) cu ofițerii coordonatori ruși, de cele mai multe ori primind instrucțiuni prin intermediul mesajelor criptate transmise prin legături unilaterale radio pe unde scurte (LUR). Pentru aceasta, Hedrun folosea un receptor radio, conectat la un decodor şi la un calculator. Informațiile pe care le strângeau erau de obicei trimise centralei SVR prin satelit, sub forma unor mesaje "flash" criptate. De asemenea, accesau intens portalul YouTube de pe internet, făcând schimb de mesaje secrete prin intermediul unor clipuri video, semnate de către Heidrun cu nickname-ul "Alpenkuh1" („Vaca alpină 1"), iar centrala SVR cu "Cristianofootballer".

Cuplul de spioni are ca avocat pe Horst-Dieter Pötschke, cunoscut în Germania ca "Anwalt der Spione" ("avocatul spionilor") și devenit celebru prin susținerea apărării unor importanți agenți ai Estului prinși în Germania. Clientul său cel mai faimos, Günter Guillaume, consilier personal al cancelarului Germaniei Willy Brandt, a fost condamnat, în anul 1975, pentru spionaj în favoarea serviciului de informații est-german (STASI) și a ajuns în 1981 în RDG, printr-un schimb de spioni.

"Avocatul spionilor" Horst-Dieter Pötschke

De remarcat ineditul surprinzător al faptului că nici măcar versatul avocat Horst-Dieter Pötschke nu cunoaște identitatatea reală a celor două “fantome” pe care le apără în instanță.

Publicația germană *Der Spiegel* scrie că Germania dorește negocieri cu rușii pentru a schimba cuplul de spioni cu agenți occidentali aflați actualmente în închisori din Rusia. În mod ciudat, solicitarea a fost inițiată de Berlin, iar Moscova nu dă semne de interes. Postul de radio/tv *Deutsche Welle* a informat că a contactat ambasada Federației Rusie din Berlin și sediul SVR din Moscova, în legătură cu acest caz, dar n-a primit niciun răspuns.

Procesul continuă la Curtea din Stuttgart, fiind planificat să se desfășoare până în iunie anul acesta. Audierile au loc în fiecare marţi şi joi. Pedeapsa maximă prevăzută de codul penal german pentru faptele lor este de 10 ani de închisoare. Avocatul asigură că, dacă cei doi vor reuși să păstreze “tăcere în timpul procesului” („Schweigen während des Prozesses”), mai pe românește „să-și țină gura/fleanca/pliscul”, ori vor pleca în Rusia printr-un schimb de spioni, ori el va reuși să le obțină un verdict de cel mult cinci ani.

Dar, să nu uităm *ein detail*. Nemilosul fisc german a mirosit în toată afacerea o pradă bogată. Printre acuzații figurează și faptul că soții Anschlag, în perioada de când s-au stabilit pe teritoriul german, au obținut venituri pentru care nu au plătit impozitele legale (!) datorate. E vorba de sutele de mii de euro anual primite de „fantome” drept “salariu” de la SVR. No comment! După cum v-am mai spus: nemții, tot nemți!.

Deplasându-ne în alte tranșee ale războiului informațiilor obținute clandestin, sesizez că, în septembrie 2012, la solicitarea “Human Rights Watch” și „Amnesty International”, Curtea Supremă a Rusiei a rejudecat, cu inculpatul în lipsă, procesul lui Igor Sutiaghin, fost expert rus în controlul armelor nucleare, condamnat, în aprilie 2004, pentru spionaj în favoarea Statelor Unite.

Igor Sutiaghin la procesul din 2004

Cele două organizații internaționale specializate în apărarea “drepturilor omului” și-au bazat solicitarea de reluare a procesului pe o pledoarie care a încercat să demonstreze că Sutiaghin nu ar fi făcut spionaj și că în realitate acesta a fost deținut politic în cei șase ani cât a stat în penitenciarele rusești, până a plecat în Occident ca urmare a unui schimb de spioni.

Întrucât rechizitoriul procuraturii federale ruse a prezentat din nou probele directe ce demonstrau că Sutiaghin a transmis informații clasificate despre tehnologia submarinelor nucleare către CIA, completul de judecată al Curții Supreme a Rusiei s-a declarat convins, iar verdictul din 2004 a fost reconfirmat. Guilty! Vinovat pentru spionaj.

În epoca Războiului Rece, contractorii din industria de apărare, în special producătorii de tehnologie militară de vârf erau protejați îndeaproape de structuri de securitate și contrainformații instituționalizate. În prezent aceste lucruri se mai realizează doar parțial. Pe de altă parte, în prezent, cercetarea, proiectarea și producția de tehnologie foarte importantă a fost transferată unor companii civile, ale căror operațiuni de import-export sunt mai ușor de falsificat.

La începutul lunii octombrie 2012, un Tribunal Districtual din New York a pus sub acuzare un grup format din 11 “unregistered agents” (“agenți neînregistrați”)[2] ai Federației Ruse.

Figura centrală a acestui caz este Alexander Fishenko, născut în fosta republică sovietică a Kazahstanului, absolvent al Institutului de Tehnologie Electronică din St. Petersburg, care a imigrat în 1994 în Statele Unite, unde a obținut cetățenia naturalizată în anul 2003. El este acuzat că a condus o rețea de spionaj în favoarea Direcției de Informații a Statului Major General al Forțelor Armate ale Federației Ruse (GRU). Împreună cu celelalte 10 persoane inculpate este acuzat de procurarea și exportarea de componente microelectronice fără a avea licențele necesare și pentru falsificarea adevăratelor destinații ale acestora. Procedând astfel, ei au violat Legea Controlului Armamentului la Export. De asemenea, sunt acuzați de a fi înscenat o schemă pentru obținerea produselor electronice de la producătorii din SUA, inducându-i în eroare cu documente false în privința rutelor pe care le foloseau pentru a le dirija spre Rusia.

În felul acesta s-au exportat echipamente electronice de înaltă tehnologie folosite pentru diverse sisteme militare (radare, sisteme de ghidare a armamentelor, de supraveghere din aer, declanșatoare de detonări etc.), care sunt supuse controlului strict al guvernului american. Se apreciază că în ultimii 10

ani s-au exportat astfel echipamente către Rusia în valoare de peste 50 de milioane de dolari.

Serghei Riabkov, adjunctul ministrului rus al Afacerilor Externe, a declarat reporterilor că acuzațiile împotriva celor 11 persoane sunt "de natură penală clasică" neavând "nimic de-a face cu activitatea de informații". Actul de acuzare precizează însă că FBI-ul a pus la dispoziția instanței probe directe privind legăturile radio și prin internet ale membrilor grupului cu GRU, în care se transmit informații și se primesc instrucțiuni.

Dacă vor fi găsiți vinovați, cei unsprezece “ilegali” ar putea fi condamnați la pedepse cu închisoarea între 12 și 25 de ani. Și, în condițiile în care rușii au decis să nu recunoască faptul că au fost spionii lor, riscă să nu beneficieze nici de o eventuală eliberare prin tradiționalele proceduri ale schimburilor de spioni.

Remarc faptul că, deși rușii sunt avansați tehnologic, nu se obosesc să copieze produsele pe care le sustrag din Occident, ci pur și simplu le importă în cantități mari pentru utilizarea imediată în industria de apărare. Evident, în acest mod se economisesc sume importante pentru cercetare și dezvoltare.

Pe data de 21 ianuarie 2013, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a României a admis cererea Statelor Unite de extrădare a lui Aurel Frățilă, afacerist în domeniul aviaticii private, urmărit internațional pe baza unui mandat de arestare emis, la data de 17.10.2006, de către Tribunalul Districtului de Sud al Statului California, pentru conspirație la încălcarea aceleași Legi a Controlului Armamentului la Export și spălare de bani.

În fapt, la solicitarea generalului iranian Jamshid Ghassemi, Aurel Frățilă a încercat să exporte în Iran, fără licență din partea Departamentului de Stat american, componente de tehnologie militară avansată, care puteau fi folosite atât în aviația civilă, cât și în cea militară, precum și pentru ghidajul rachetelor balistice. Potrivit documentelor americane, în lunile august și septembrie 2006, Aurel Frățilă i-a comunicat prin intermediul poștei electronice, unei persoane din SUA, instrucțiuni detaliate pentru trimitere a 12 accelerometre de navigaţie aeriană “prin falsificarea facturii de transport și a documentelor de control ale exportului”. Ghassemi și Frățilă ar fi transferat apoi prin intermediul băncii ING o sumă de 70.000 de dolari către furnizorul american căruia îi solicitaseră aceste echipamente. Transportul ar fi trebuit să ajungă la o adresă din București, prin serviciul poștal UPS, dacă americanul cu care Frățilă „bătuse palma” nu ar fi fost o „sursă confidențială“ a FBI.

Aurel Frățilă

Purtătorul de cuvânt al Serviciului Român de Informaţii (SRI), Sorin Sava, a declarat că acţiunea de extrădare în SUA a lui Aurel Frăţilă, “reprezintă rezultatul cooperării româno-americane, atât pe dimensiunea de informaţii, cât şi pe dimensiunea de aplicare a legii, privind DIICOT”. Aurel Frăţilă a fost monitorizat de către SRI, “pentru implicarea în intermedierea tranzacţionării prin firmele pe care le controla a unor produse duale către state aflate sub incidenţa unor restricţii internaţionale”.

Generalul de aviație iranian Jamshid Ghassemi a fost arestat la Bangkok în noiembrie 2006, dar a fost eliberat în septembrie 2008, după ce solicitarea SUA de extrădare a sa a fost respinsă de către autoritățile thailandeze sub pretextul că, în cazul în care ar fi fost extrădat în SUA, ar fi fost torturat pentru a dezvălui secrete militare ale Iranului. Acordul bilateral de extrădare dintre SUA și Thailanda prevede unele excepții atunci când vine vorba de acuzații cu caracter militar.

Pentru Aurel Frățilă, SUA au formulat, în anul 2006, către autoritățile române, o cerere de „arestare provizorie în caz de urgență în vederea extrădării”, care a fost respinsă ca nefondată de Curtea de Apel București. Tot în noiembrie 2006, procurorii Direcţiei de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism (DIICOT) au început urmărirea penală împotriva unei firme controlate de Aurel Frățilă - A.P.S. Trading Serv SRL - pentru săvârșirea “infracțiunii de aderare și sprijinire a unui grup infracțional organizat cu caracter transnațional“. În iunie 2008, procurorii români au extins urmărirea penală și pentru o altă infracțiune: “nerespectarea dispozițiilor legale privind operațiunile de import sau export”. Cu toate acestea, în ianuarie 2011, procurorii au scos firma de sub urmărirea penală pentru ambele capete de acuzare.

Adevăratul calvar al lui Aurel Frățilă se pare însă că de abia acum începe. Extrădat în SUA spre a fi judecat pentru infracțiuni asimilate în această țară terorismului, afaceristul român riscă să ajungă în infernalul penitenciar specializat de la Guantanamo și să primească o pedeapsă ce poate merge de la 5 până la 20 de ani de închisoare. Nu putem omite însă amănuntul, nesemnificativ

pentru americani, că iranienii nici nu visează să fabrice rachete balistice cu care să terorizeze nuclear “lumea liberă”. În cel mai rău caz, după ce vor reuși să producă ceva material nuclear, le vor cumpăra de la nord-coreeni sau alți aliați conjuncturali.

Plecând de la acest caz, în care este implicat un cetățean român, observăm faptul că Tratatul de extrădare dintre SUA și România, semnat la 10 septembrie 2007, a operat favorabil până acum aproape numai într-un singur sens. În cazul lui Teo Peter**,** extrădarea puşcaşul marin vinovat de moartea cântărețului a fost refuzată de SUA, ulterior acesta fiind achitat (!) de un tribunal militar american. De asemenea, nu pot să nu arăt că acuzația de terorism, suprapusă peste infracțiunea de încălcare a unui embargou (lipsa unei licențe), este total nefirească. Recunosc însă că, poate mi-ar părea și mie firească, dacă aş accepta logica, cel puțin cinică, a celor care au construit sintagmele: “**victime colaterale**”(!), pentru civilii uciși în acțiunile trupelor de implementare a “democrației” și de “menținere a păcii” și “**tirania mulţimilor**”(!?), pentru ceea ce se întâmplă, în plan politic și social în lumea arabă, după “revoluțiile” care au avut loc în primăvara lui 2012. Trebuie să recunoașteți că folosirea perfidă a unei astfel de logici siluite are incomensurabile finalități tragice.

În războiul permanent al structurilor de inelligence nu se bate niciodată “pasul pe loc”, iar atacurile “la baionetă” sunt la ordinea zilei. Elementul esențial al momentului, în afara creșterii exponențiale a capacităților în privința mijloacelor specifice de acțiune, este tendința de rafinare a strategiilor în dimensiunea obiectivelor urmărite, cu efecte perverse, uneori dramatice, pentru (s)pionii din tranșee.

Gen.br. (r) **Vasile MAIEREAN**

NOTE.

1.Prin expresia “the red under the bed” (“roșu sub pat”) se sugerează infiltrarea comunistă în societatea capitalistă.

2.Formula “unregistered agents” (“agenți neînregistrați”) este folosită în legislația din SUA pentru spionii „ilegali” și ”fantome”, deosebiți astfel de spionii cu acoperire diplomatică.